

Erling krog og Kirsten Dahl
Strandvænget 30
Jørsby
7900 Nykøbing M

8. December 2006

Dato: 01.16.02G01/05-03075
Journal nr.: 14 a Jørsby by, Jørsby
Deres j. nr.: NP
Initialer: 99707075
Direkte tlf.: tekniskforvaltning@morsoe.dk
E-mail:

1 Miljøgodkendelse af Strandvænget 30

Morsø Kommune har med brev af 26. september 2006 modtaget endelig ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på strandvænget 30, jf. § 33 i *miljøbeskyttelsesloven*¹.

Virksomheden er omfattet af bilag 1 i *bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og senere ændringer*² under punkt I 101, som hedder:

"Anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 dyreenheder, dog 270 dyreenheder hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser".

Til grund for Morsø Kommunes behandling af sagen ligger ansøgning om miljøgodkendelse af 26. september 2006, skema til forhåndsansøgning af landbrugsbyggeri af den 20. oktober 2005, VVM-screeningsafgørelse af 3. maj 2006. En miljøteknisk beskrivelse af virksomheden fremgår af bilag 1, mens Morsø Kommunes vurdering fremgår af bilag 2.

Miljøgodkendelsen omhandler kun de miljømæssige forhold efter *miljøbeskyttelseslovens* § 33. Ansøger har selv ansvaret for at indhente eventuelle godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, det kan for eksempel være bygge- og/eller landzonetilladelse.

Miljøgodkendelsen meddeles på vilkår.

Godkendelsens retsbeskyttelse er 8 år, hvorefter miljøgodkendelsen skal revurderes.

¹Lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse.

²Bekendtgørelse nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed og bekendtgørelse nr. 878 af 19. september 2005 om ændring af bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed.

Vib. AF

Medt. 1 1 DEC. 2006

1

1.1 Miljøgodkendelsens vilkår

1.1.1 Generelt

Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen og som anført i godkendelsens beskrivelse af landbruget.

Ændringer i ejerforhold og ansvarshavende skal meddeles til Morsø Kommune.

Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

1.1.2 Dyrehold

Godkendelsen omfatter en husdyrproduktion på 380 årssøer og 10.000 smågrise indtil 30 kg og 10.000 slagtesvin 30 – 102 kg – svarende til 431,2 DE. Der er 380 stipladser til søer, 1540 til smågrise og 2500 til slagtesvin.

En gang årligt skal ejer dokumentere husdyrproduktionens størrelse på Strandvænget 30. Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens størrelse kan f.eks. ske ved gødningsregnskabet eller ved slagterifregninger og indgå i virksomhedens grønne regnskab.

Antal dyreenheder (DE) skal beregnes ud fra bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold³.

1.1.3 Lugt

Ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt. Der må ikke findes unødvendige våde områder og fast gødning på gulv og spalter.

Ventilationssystemet skal rengøres og gennem serviceeftersyn mindst 1 gang årligt.

³ Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.

1.1.4 Støj

Virksomhedens bidrag til det ækvivalente korrigerede støjniveau dB(A), målt ved skel til nærmest liggende enkeltbolig må ikke overskride:

Dag: kl. 7.00 - 18.00: 55 dB(A)
Aften: kl. 18.00 - 22.00: 45 dB(A)
Nat: kl. 22.00 - 07.00: 40 dB(A)

Den maksimale støjværdi i nattetimerne, må ikke overstige 55 dB(A) i ovennævnte afstand.

Hvis Morsø Kommune skønner, at der er støjgener fra driften af virksomheden, skal virksomheden for egen regning eftervise, at gældende støjkraav overholdes. Støjmålingen skal foretages af en akkrediteret støjmåler.

Støjmålingen kan højst kræves én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Vejledning nr. 6/1984: "Måling af ekstern støj" og Miljøstyrelsens Vejledning nr. 3/1996: "Supplement til vejledning om ekstern støj fra virksomheder".

1.1.5 Næringsstoffer

På ejendommens udsprekningsarealer, der ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD-område), må nitratudvaskningen til det nydannede grundvand ikke overstige 40 mg/l.

Nitratudvaskningen fra ejendommens øvrige arealer (OD-område) må ikke overstige 50 mg/l til det nydannede grundvand.

Fosforoverskuddet på ejendommens udsprekningsarealer må ikke overstige 10,7 kg fosfor/ha beregnet som et gennemsnit over 5 år. Ejer skal dog til enhver tid nedbringe fosforoverskuddet fra det nuværende niveau vha. bedst tilgængelige teknologi, hvis det er muligt indenfor en økonomisk rimelig ramme.

Virksomheden skal minimum hvert 3. år indsende en handleplan for, hvad virksomheden faktisk gør og agter at gøre for at nedbringe fosforoverskuddet på ejendommens udsprekningsarealer.

Overholdelse af vilkårene omkring næringsstoffer skal dokumenteres i virksomhedens grønne regnskab ved modelberegning, Simmelsgård III B eller tilsvarende.

1.1.6 Affald

Farligt affald, herunder olie- og kemikalieaffald, samt medicinrester, kanyler m.m., skal opbevares på befæstet og overdækket areal uden afløb.

Kanyler og medicinrester skal bortskaffes gennem I/S MOK, Thisted.

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr og fostre, skal bortskaffes til godkendt destruktionsanstalt og opbevares i container eller overdækket med fast

overdækning, så der ikke opstår unyggejniske forhold i tidsrummet inden afhentning.

1.1.7 Medicin og pesticider

Medicin og kanyler skal opbevares i aflåst skab.

Sprøjtemidler skal opbevares i et aflåst skab eller aflåst rum uden afløb.

1.1.8 Skadedyr

Der skal ved flueplage på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Rovfluer er omfattet af bestemmelserne.

1.1.9 Spildevand

Vask af maskiner m.m. på ejendommen skal foregå på vaskeplads indrettet i overensstemmelse med retningslinjerne, som de fremgår af Landbrugets Byggeblade, Dansk Landbrugsrådgivning.

1.1.10 Grønt regnskab

Der skal årligt udarbejdes Grønt Regnskab for bedriften svarende til programmet "Grønt Regnskab" udgivet af Landbrugets Rådgivningscenter, Skejby. Der skal anvendes den senest reviderede version.

Det grønne regnskab skal suppleres med dokumentation for, at vilkår 1.1.5 overholdes.

Det grønne regnskab skal indsendes til Morsø Kommune, Teknisk Forvaltning én gang årligt senest 3 måneder efter regnskabsårets afslutning. Regnskabet skal foreligge første gang for regnskabsåret 2009.

1.2 Afslutning og klagevejledning

Godkendelsen vil blive offentliggjort ved annoncering i Morsø Folkeblad den 15. december 2006 og offentlighedsfasen er 4 uger frem til den 12. januar 2007.

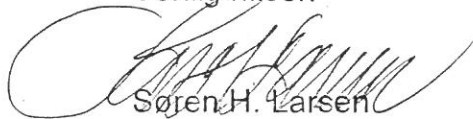
Godkendelsen kan i offentlighedsfasen påklages til Skov- og Naturstyrelsen. En eventuel klage skal være skriftlig og indsendes til Morsø Kommune, Teknisk Forvaltning, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M. Efter klagefristens udløb videresender Morsø Kommune klagen til Skov- og Naturstyrelsen.

Klageberettigede er ansøger, Viborg Amt samt enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Herudover er der i miljøbeskyttelseslovens §§ 99-100 angivet en række interesseorganisationer, som ligeledes er klageberettigede.

Godkendelsen er gældende, når klagefristen er udløbet under forudsætning af, at der ikke er indkommet klager. En klage har ikke opsættende virkning, hvilket vil sige, at ejer på eget ansvar må handle efter godkendelsens bestemmelser. Søgsmål af denne god

kendelse skal jf. miljøbeskyttelseslovens § 101 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Venlig hilsen

Søren H. Larsen
bygningsinspektør

Niels Pedersen
Miljøingeniør

Kopi til:

NordVest Agro I/S, Ringvejen 63, 7900 Nykøbing M, Att.: Inger Marie Bak
Viborg Amt, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Arbejdstilsynet i Viborg Amt, Postboks 1228, 0900 København C

Embedslægeinstitutionen for Viborg Amt, Sct. Mikkelsgade 4,1, 8800 Viborg

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Bilag 1: Miljøteknisk beskrivelse

Bilag 2: Morsø Kommunes vurdering

2 Bilag 1 Miljøteknisk beskrivelse

2.1 Ejerforhold

Ansøger og ejer er Kirsten Dal og Erling Krogh, strandvænget 30, 7900 Nykøbing Mors.

Ejendommens adresse er Strandvænget 30, 7900 Nykøbing Mors, CVR. Nr.:18619199, P-nr. 1003502023, Matrikelnummer: 14, A Jørsby By.

2.2 Oplysninger om virksomheden og det ansøgte projekt

Virksomheden er et eksisterende landbrug, der ændres fra 292,2 DE Malkekvæg, 380 søer (88,4 DE) og 9880 smågrise fra 7-30 kg (56,5 DE) til 380 søer (88,4 DE) og 10000 smågrise fra 7-30 kg (57,1 DE) produceret på 1540 stipladser og 10.000 stk. slagtesvin 30-102 kg (285,7 DE) produceret på 2500 stipladser

Virksomheden er omfattet af *bekendtgørelse om godkendelse af virksomhed, bilag 1:*

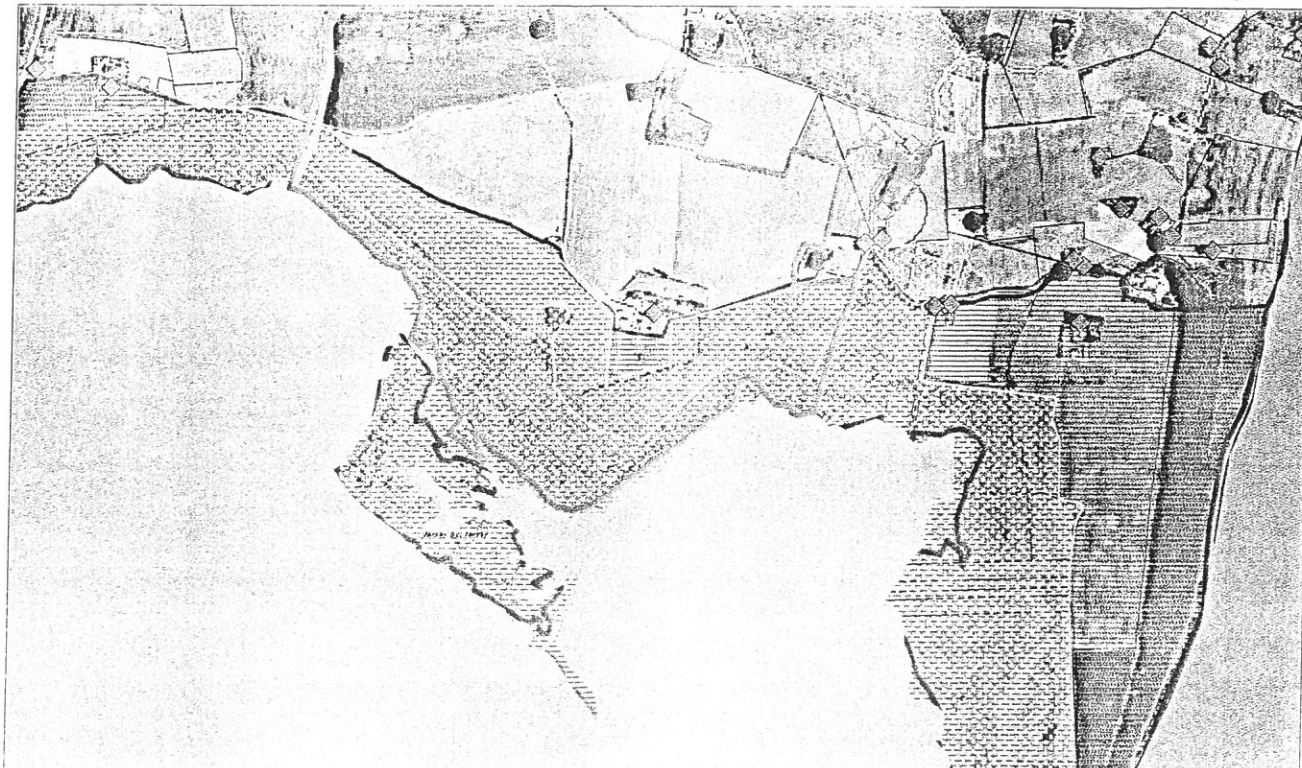
1 101. a) Anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 dyreenheder, dog 270 DE hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser til søer.

I forbindelse med ændringen bygges eksisterende kvægstald om til slagtesvinestald med 2500 stipladser.

2.3 Virksomhedens placering

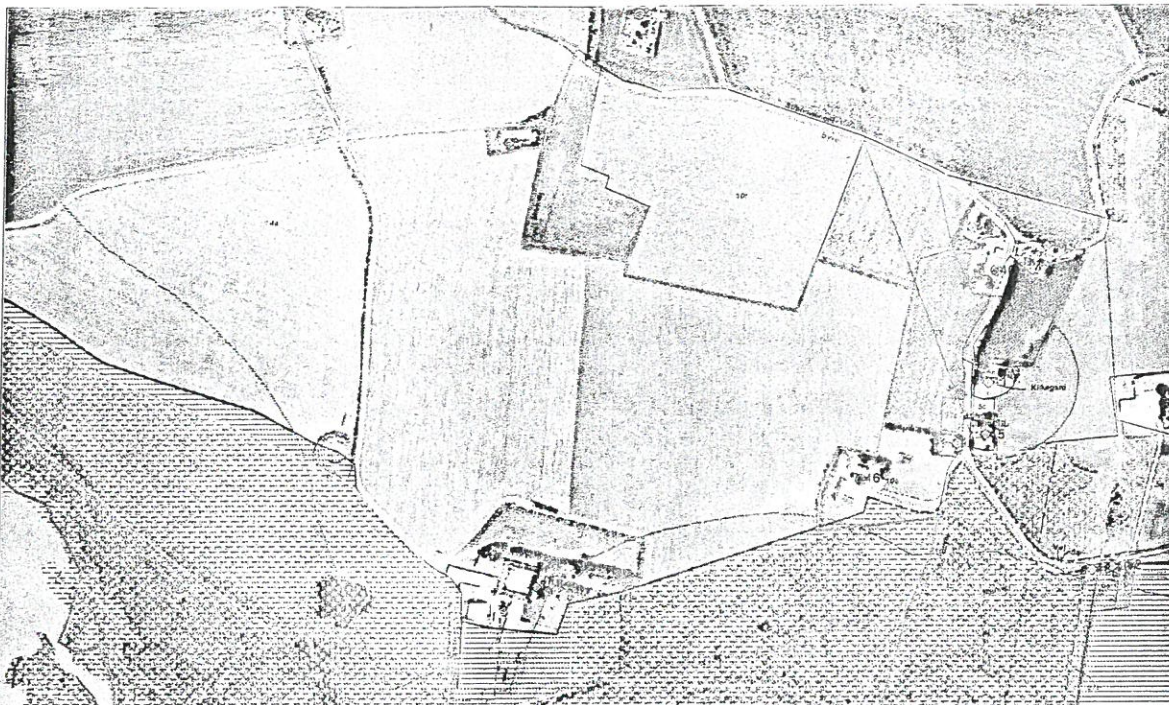
Ejendommen ligger ned til Dråby vig i kanten af et EU-fuglebeskyttelsesområde som er udlagt som Natura 2000 og strandbeskyttelseslinien. Området er udlagt til primært jordbrugsområde jf. Kommuneplanen for Morsø Kommune 2000-2012 og Regionplan 2005 for Viborg Amt. Placeringen af Strandvænget 30 i forhold til naturområder og drikkevandsområder fremgår af figur 1.

Figur 1. Placering af Strandvænget 30, naturområder og naboaboer.

Ejendommens udbringningsarealer er fordelt på Strandvænget 30, Brunhøjen 3 A , Nordmorsvej 9 som alle tre er ejet endvidere er der lejet 7,3 ha fra ejendommen Efterskolevej 20. De ejede udsprejningsarealer afvandes alle til Dråby vig. Udsprejningsarealerne på ejendommen Brunhøjen 3 A ligger i Område med Særlig Drikkevandsinteresse (OSD-område).

Afstanden fra eksisterende bygninger til nabobeboelser fremgår af figur 2.

Figur 2. Placering af Strandvænget 30 i forhold til nærmeste naboer.

Nærmeste nabo er Strandvænget 46 (uden landbrugspligt), som ligger ca. 430 m øst for Strandvænget 30. Afstanden til nærmeste byzone eller samlede bebyggelse er ca. 1500 m. (se placering på figur 3).

2.4 Udsprejningsareal

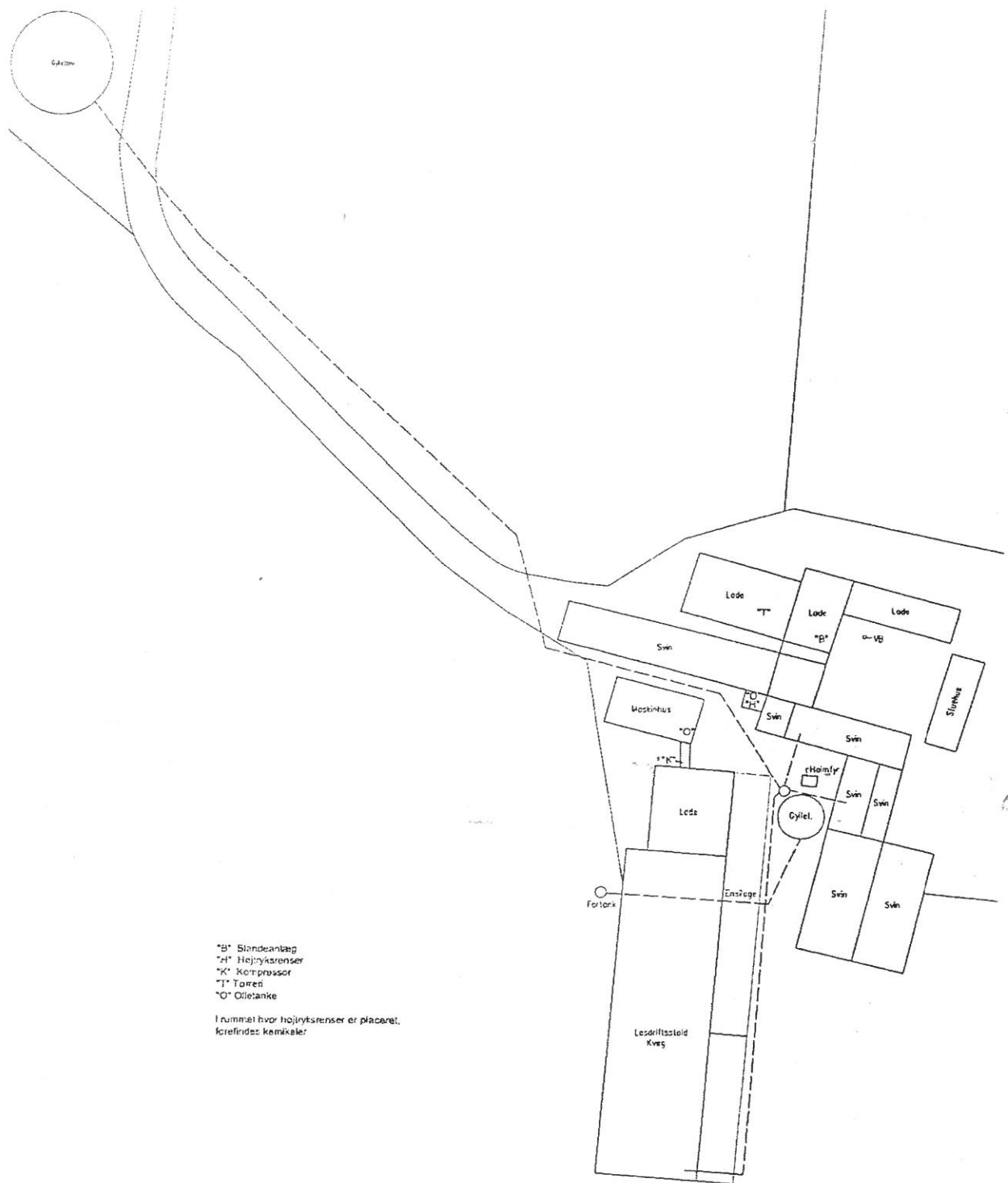
En oversigt over ejendommens samlede udsprejningsareal fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Oversigt over bedriftens udsprejningsareal

Ejendomme	Harmoniareal (ha)
Ejet:	
Strandvænget 30	121,83
Brunhøjen 3A	26,74
Nordmorsvej 9	29,1
Forpagtninger:	
Efterskolevej 20	7,3
Overførselsaftaler:	
Heltoften 13	12,0
Heltoften 63A	16,5
Strandvænget 67	56,22
Biskæret 10	34,7
I alt	304,39

2.5 Virksomhedens indretning

Oversigtskort over virksomhedens indretning følger af figur 3.

Figur 3. Oversigtsplan over staldbygninger og opbevaringsanlæg mv.

Der sker ikke ændringer i den eksisterende sostald i forhold til det allerede eksisterende. I kvægstalden etableres en slægtesvinestald med spalter og drænet gulv og traditionelt gyllesystem der etableres dog mulighed for forsurening. De Eksisterende løbe- og drægtighedsstalde er enkeltvis opstaldning med delvist spaltegulv. Farestalde er kassestier med fuldspaltegulv. Smågrise går i toklimastald med delvist spaltegulv. I eksisterende stald er afkast i kip. Efter udvidelsen er der et samlet afkast i sydlig gavl med afkast i kiphøjde. Der er undertryks- og diffus ventilation på ejendommen. Foder og korn opbevares i kornlager og foderlade.

Der er placeret en 1200 l. dieseltank i maskinhuset og en i rengøringsrummet som kan ses på oversigtsplanen mærket med O. Der er vaskeplads på befæstet areal med afledning til gylletank.

2.6 Afløbsforhold

Vand fra rengøring samt spild ledes i gyllebeholder. Spildevand fra husholdning ledes i septiktank og selvstændigt nedslivningsanlæg.

2.7 Husdyrgødning

Den anslåede årlige husdyrgødningsproduktion er 7900 m³ og ca. 70 m³ dybstrøelse. Gylleopbevaringskapaciteten er på 7427 m³, heraf udgør gyllekældre 1.872 m³ og gylletanke på Brunhøjen 3 A på 706 m³ og Nordmorsvej 9 på 1333 m³. Opbevaringskapaciteten er således på 11,3 måneder. Gylle udbringes med slæbeslanger. Dybstrøelsen opbevares i markstak eller på møddingspladsen og der regnes derfor med min. 12 mdr kapacitet.

Næringsstoffer

Beregninger af ammoniakfordampning, kvælstofudvaskning og fosforbalance er gennemført ved amtsmodellen.

2.7.1 Fosfor

Efter driftsændringen vil der være et årligt **fosforoverskud** på 10,7 kg P/ha hvor den nuværende drift giver et fosforoverskud på 11,2 kg P/ha. Fosforoverskuddet er beregnet under forudsætning af, at der opretholdes et sædskifte der kan fraføre 24 kg P/ha/år på alle udbringingsarealer. Det er desuden forudsat, at der anvendes foderblandinger, der i gennemsnit ikke indeholder over 5,2 g P/FE til søerne, 5,4 g P/FE til smågrisene og 4,62 g P/FE til slagtesvinene. Foderblandingerne vil ligeledes i gennemsnit ikke indeholde mere end 130 g råprotein/FE søerne, 156 g/FE til smågrisene og 150 g/FE til slagtesvinene.

2.7.2 Kvælstof

Det årlige **kvælstofoverskud** er beregnet til 24 kg N/ha og af det samlede kvælstofoverskud udledes 18 % til **overfladevand**, hvilket betyder at ca. 4,32 kg N/ha afstrømmer direkte som overfladevand. De resterende ca. 19,68 kg N/ha udvaskes fra rodzonen til grundvand, vandløb, søer og fjorde.

Ammoniakfordampningen efter udvidelsen er på 4649 kg N/år, hvilket giver en 1 kg konsekvensradius på 1.350 m. Det betyder, at der er risiko for deposition af 1 kg N eller mere i en afstand af op til 1.350 m fra staldanlægget. I denne beregning er der ikke taget højde for at der etableres forsuring af gyllen i den tidligere kvægstald. Forsuringen skulle give en reduktion af den samlede udledning på 50 %.

2.8 Støj

De væsentligste støjkloder på staldanlægget er fra ventilations- og foderanlæg. Det vurderes, at udvidelsen ikke medfører ændrede støjniveauer fra disse kilder.

2.9 Lugt

Lugtemissionen og geneafstanden er beregnet efter "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), 2002. Resultaterne af beregningerne fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Emission og geneafstande

Beregnet emission (LE/s)	35.326
Aflæste geneafstande til: - enkelt bolig uden (m)	189

Lugtbidraget fra staldanlægget efter udvidelsen udgør 35.326 LE/s. Den vejledende geneafstand for beboelse i landzone er dermed 189 m og til samlet bebyggelse er 336 m. Nærmeste eksisterende stald ligger i en afstand af 430 m fra nærmeste nabo.

2.10 Ressourceforbrug

Ejendommens anslåede samlede forventede ressourceforbrug ved maksimalt dyrehold fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Ejendommens årlige forbrug af vand og energi

Ressource	Forbrug
Drikke- og vaskevand	8500 m ³
El	190.000 kWh
Fyringsolie / brændstof*	40 m ³

* Inklusiv husholdningens forbrug.

2.11 Affald

Døde smågrise opbevares i lukket beholder. Døde søer opbevares overdækket indtil bortskaffelse. Generelt bortskaffes døde dyr hurtigst muligt. Kemikalier opbevares i aflåst skab, kemikalierester bortskaffes til kommunal modtageplads (MOK i Thisted). Olie opbevares i dunke og bortskaffes til kommunal modtageplads (MOK i Thisted). Olie opbevares i dunke og bortskaffes til kommunal modtageplads (MOK i Thisted).

2.12 Fluer og rotter

Fluer bekæmpes med rovfluer og kemisk om nødvendigt. Ved observation af rotter tilkaldes rottefænger.

2.13 Til- og frakørsel

Det årlige antal transporter med traktor før udvidelse udgør 465 transporter med last vogne og 150 med traktorer, fordelt på 150 transporter med traktorer, 52 lastvogne med foder, 130 transporter med dyr, 100 transporter med husdyrgødning og 183 transporter med mælk. Efter ændringen øges traktor transporterne til 241 og lastvogns transporterne mindskes til 206 Det giver derfor en samlet reduktion i transporterne med 168 transporter.

2.14 Valg af placering og bedst tilgængelig teknik

Der etableres anlæg til forsyning af gyllen så der kan opnås en halvering af emissionen fra slagtesvinestalden. Der anvendes hjemmeblandet foder, hvorved foderets sammensætning kan optimeres og næringsstofforbruget reduceres. Smågrisefoderet tilsættes fytase, som bevirker en bedre fosforoptagelse. Resultatet bliver, at fosforoverskuddet reduceres i forhold til anvendelse af foder uden fytase.

3 Bilag 2 Morsø Kommunes vurdering

3.1 Renere teknologi

Miljøbeskyttelsesloven har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt vibrations- og støjulemper. Desuden bygger *Miljøbeskyttelsesloven* på et princip om at anvende den mindst forurenende teknologi. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Virksomheder er ved nyanskaffelser forpligtiget til, inden for en rimelig økonomisk ramme, at anvende den bedst tilgængelige teknologi. Morsø Kommune vil i den forbindelse gøre opmærksom på BAT-bladene (Bedste Available Teknologi) for landbrug, se f.eks. hjemmesiden http://www.lr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/batbyggeblade/bat_oversigt.htm.

Virksomheden benytter fytase og fasefodring i driften med det formål at begrænse fosforoverskuddet i markdriften.

I den tidligere kvægstald etableres der forsuring af gyllen i forbindelse med at den ændres til slagtesvinestald.

Virksomheden er ikke omfattet af *bekendtgørelse om grønt regnskab*⁴, men Morsø Kommune vurderer, at der vil være en miljømæssig gevinst ved, at virksomheden påbegynder udarbejdelsen af Grønt Regnskab. Grønne regnskaber skaber fokus på landbrugs ressource- og næringsstofforbrug og er et godt redskab i forbindelse med udarbejdelse af handlingsplaner og målsætninger, der skal sikre, at virksomheden til stadighed udvikler sig i en miljømæssig positiv retning. Der er derfor i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at virksomheden skal påbegynde udarbejdelsen af Grønt Regnskab, svarende til programmet Grønt Regnskab, Landbrugets Rådgivningscenter.

Morsø Kommune finder det relevant, at det grønne regnskab indeholder en status for områderne renere teknologi og naturbevarelse, ligesom handleplanen for nedbringelsen af fosforoverskuddet på ejendommens arealer kan indgå i det grønne regnskab hvert 3. år. Ansøger anbefales at forholde sig til, hvorfor der er eventuelle afvigelser i forhold til sidste år, og hvilke tiltag der forventes gennemført indenfor de enkelte områder i det kommende år.

Det grønne regnskab skal udarbejdes én gang årligt, og indsendes til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M.

3.2 Luft og lugt

Lugtemissionen er beregnet ved hjælp af modellen som fremgår af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), 2002. Modellen er baseret på tyske tal fra 1980'erne. Der er siden sket væsentlige forbedringer i indretningen af staldsystemerne, som er med til at begrænse lugtgener.

Den vejledende teoretiske geneafstand for beboelse i landzone er beregnet at være 189 m. Nærmeste eksisterende stald ligger i en afstand af 400 m fra nærmeste nabo - Strandvænget 46. Kvægstalden der ændres til slagtesvin er i en afstand af 440 m fra nærmeste nabo. Dette betyder, at den vejledende geneafstand til naboen er overholdt.

Da den vejledende geneafstand er overholdt vurderes det samlet set, at lugten hos naboen ikke ændres væsentligt, da der er en væsentlig afstand til naboen.

⁴Bekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om visse virksomheders pligt til at udarbejde Grønt Regnskab.

3.3 Støj og støv

Virksomheden ligger relativt isoleret og 400 m fra nærmeste nabo. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at støjbidraget fra virksomheden er begrænset, og at de støjende aktiviteter, der er på ejendommen – f. eks. foderblandingsanlæg – er dæmpet i en grad, der er tilstrækkelig.

Morsø Kommune vurderer derfor ikke, at anlægget på Strandvænget 30 vil give anledning til væsentlige støjgener for omgivelserne. Der er i miljøgodkendelsen alligevel indsat vilkår om maksimal støj fra virksomheden i det tilfælde, at driften på virksomheden ændres, og der i den forbindelse opstår støjproblemer.

3.4 Affald

Virksomheden fremskaffer farligt affald i form af f.eks. medicin- og pesticidrester, kanyler mv., animalsk affald i form af selvdøde dyr og dagrenovationslignende affald så som plast, papir mv.

Bortskaffelse af farligt affald skal ske til I/S MOK. Den kommunale modtageplads på Nørrebro, Nykøbing er kun til affald fra private, og der er derfor stillet vilkår om, at I/S MOK benyttes til bortskaffelse af affald som f.eks. kemikalie- og medicinrester.

For at undgå uhygiejniske forhold, er der stillet vilkår om, at animalsk affald skal opbevares i container eller overdækkes med fast, tæt overdækning - f.eks. kadavercap - indtil afhentning.

Alt affald skal i øvrigt afhentes og behandles i overensstemmelse med de til enhver tid gældende affaldsregulativer for Morsø Kommune, ligesom reglerne i *affaldsbekendtgørelsen*⁵ og senere ændringer skal overholdes.

3.5 Opbevaring af husdyrgødning

Produktionssystemet på ejendommen er etableret således, at gylle ledes til gyllebeholder og dybstrøelse opbevares i markstak eller møddingsplads. Ejendommen har en gødningsproduktion på 7900 m³ og ca. 70 m³ dybstrøelse. Gylleopbevaringskapaciteten er på 7427 m³, heraf udgør gyllekældre 1.872 m³ og gylletanke på Brunhøjen 3 A på 706 m³ og Nordmorsvej 9 på 1333 m³. Opbevaringskapaciteten er således på 11,3 måneder. Det vejledende krav om mindst 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt for flydende gødning.

Morsø Kommune vurderer, at opbevaringen af husdyrgødningen på ejendommen er i overensstemmelse med gældende regler og ikke giver anledning til væsentlig forurening af omgivelserne.

3.6 Jord, grundvand og vandløb

I forbindelse med landbrugsvirksomhed er forureningen af jord- og vandmiljøet primært relateret til brugen af næringsstoffer/husdyrgødning i planteavl.

3.6.1 Fosfor

Der tilføres i dag mere fosfor til landbrugsjord, end der fjernes med afgrøderne. Det betyder, at der er risiko for tab af fosfor til omgivelserne. Fosfor tabes primært fra landbrugsjord ved erosion. Regnvand, smeltevand eller vind transporterer fosfor væk fra marken med jorden. Desuden sker der tab ved udvaskning gennem dræn. Et direkte tab af fosfor til vandløbene sker ved vandløbenes nedbrydning af brinkerne.

Ejendommens udbringningsarealer afvander til Dråby Vig, der er habitatområder og har skærpet målsætning. I ansøgningsmaterialet er det angivet at fosforoverskudet mindskes fra 11,2 kg P/ha/år til 10,7 kg P/ha/år. Viborg Amt har i screeningsefgørelsen af 3. maj 2006 vurderet at mertilførslen af fosfor til vandløb, søer eller fjorde som følge af udvidelsen ikke er i et omfang,

⁵Bekendtgørelse nr. 619 af 27. juli 2000 om affald.

der vil påvirke disse nævneværdigt. Ligeledes har Viborg Amt vurderet at forøgelsen af næringsstoffer ikke vil påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde i Dråby Vig i et omfang, der vil kunne svække de arter eller naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for området.

Det er Morsø Kommunes opfattelse, at det optimale er, at der ikke er fosforoverskud på udbringningsarealer, der afvandes til naturområder med skærpet målsætning, eftersom der herved er risiko for overmætning af jorden med fosfor og dermed udvaskning på sigt. Det beregnede fosforoverskud på 10,73 kg N/ha/år er relativt lavt for en drift baseret på sohold, smågrise og slagtesvin, hvor et tilstrækkeligt indhold af fosfor i foderet er afgørende for såvel søer som smågrisenes vækst og velfærd. Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at der i projektet er gjort en rimelig indsats for at begrænse forureningen med fosfor på ejendommen, og der stilles således i miljøgodkendelsen vilkår om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 10,7 kg P/ha, som gennemsnit for ejendommens udspretningsarealer. Dette vilkår suppleres dog med vilkår om, at ejer er forpligtet til at arbejde for at nedbringe fosforoverskuddet yderligere indenfor økonomisk rimelig ramme. Ejer skal minimum hver tredje år indsende en handleplan for, hvad der faktisk gøres og agtes at gøres for at nedbringe fosforoverskuddet på ejendommens udbringningsarealer. Handleplanen skal indgå som en del af det grønne regnskab, der indsendes til Morsø Kommune årligt.

Morsø Kommune forventer, at der i fremtiden vil ske en reduktion af fosforoverskuddet i forbindelse med, at fodringsteknologien stadig forbedres og effektiviteten i staldene øges.

3.6.2 Kvælstof

Kvælstof fra landbrugsvirksomheder afgives til omgivelserne dels ved fordampning (emission) og dels ved udvaskning.

3.6.3 Ammoniakfordampning

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde, lager (gyllebeholdere) og udbringning. Der er beregnet en samlet emission fra stald og lager på 4649 kg N/år, hvilket medfører en teoretisk merbelastning på 1 kg N/ha/år inden for ca. 1.349 m radius af virksomheden. I screeningsafgørelsen er der lagt vægt på at der anvendes tekniske løsninger, der kan halvere emissionen fra slagtesvinestalden. I projektet er der valgt at udfører forsuring af gyllen i den nye slagtesvinestald. Denne løsning skal forelægges og godkendes af Viborg amt i henhold til I Screeningsafgørelsen. I beskrivelsen af forsuringsanlæg er det beskrevet, at der sker op til en 70 % reduktion af ammoniakfordampningen. Ved etableringen af forsuringsanlægget vil der ske en reduktion af den luftbårne næringsstofbelastning i forhold til den nuværende kvægproduktion og da ejendommen ligger lige op af det internationale beskyttelsesområde i Dråby Vig og med store områder af strandenge bør næringstoftilførslen også reduceres mest muligt.

Morsø Kommune vurderer således, at ammoniakfordampningen fra virksomheden er acceptabel da der etableres forsuring, og der er derfor ikke stillet yderligere vilkår om at begrænse ammoniakfordampningen fra anlæg eller i forbindelse med udbringning.

3.6.3 Kvælstofudvaskning

Udvaskning af kvælstof sker efter udspreddning på markerne, hvor kvælstof i jorden kan udvaskes til overfladevand og grundvand.

De næringsstoffer, der udvaskes fra landbrugsarealerne vil først og fremmest kunne påvirke de søer og marine områder, som stofferne føres til, hvorimod vandløbene i mindre omfang vil blive påvirket af næringsstofferne.

Beregninger viser, at kvælstofudvaskningen til Limfjorden er 4,32 kg N/ha afstrømmer direkte som overfladevand. De resterende ca. 19,68 kg N/ha udvaskes fra rodzonen til grundvand, vandløb, søer og fjorde.

Viborg Amt har i screeningsafgørelsen af 27. februar 2005 vurderet at kvælstoftilførslen til markerne ikke øges i et omfang, der vil kunne påvirke hverken grundvand, vandløb søer eller fjorde nævneværdigt, og Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er væsentlig påvirkning af hverken overfladevand eller grundvand med kvælstof som følge af dyreholdet på Strandvænget 30.

For at sikre at begrænse udvaskningen af kvælstof til miljøet, stilles der vilkår om maksimal nitratudvaskning til det nydannede grundvand på 40 mg NO³/l i områder med særlig drikkevandsinteresser (OSD-områder) og 50 mg NO³/l til det nydannede grundvand i områder med drikkevandsinteresser (OD-områder).

Morsø Kommune vurderer generelt, at virksomhedens anvendelse og håndtering af husdyrgødning sker på en sådan måde, at kvælstof- og fosforbelastningen i de nærliggende omgivelser begrænses mest muligt og med de nævnte vilkår, er det Morsø Kommunes opfattelse, at driften af virksomheden kan ske uden væsentlig næringsstofpåvirkning af det omkringliggende miljø.

3.7 Til- og frakørsel

Det er Morsø Kommunes vurdering, at transporterne til og fra virksomheden ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne da transporten til og fra virksomheden mindskes.

3.8 Morsø Kommunes samlede vurdering

Generelt fremstår virksomheden på Strandvænget 30 som en moderne og veldrevet husdyrproduktion. Virksomheden er omfattet af reglerne i *husdyrgødningsbekendtgørelsen*, og Morsø Kommune gør opmærksom på, at reglerne, som de fremgår der, til enhver tid skal overholdes.

Virksomheden ejer i alt 177,67 ha og Morsø Kommune opfordrer derfor virksomheden til at få udarbejdet en naturplan for ejendommens jorde. En naturplan har til mål at skabe opmærksomhed på de natur- og kulturhistoriske værdier på ejendommen, og fungerer som et redskab/vejledning til pleje og forbedring af naturområderne på ejendommen.

Det er Morsø Kommunes opfattelse, at driften af ejendommen med de stillede vilkår i nærværende miljøgodkendelse vil ske uden væsentlig miljømæssig påvirkning af omgivelserne og samtidig sikre, at virksomheden udvikler sig i en miljømæssig positiv retning.